

Duygu Düzenleme Güçlükleri ile Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkide İlkel Savunmaların Aracı Rolü*

İbrahim Gökşin Başer**

Melek Astar***

Gaye Saltukoğlu****

Öz

Bu çalışmada, psikiyatrik tanı almamış yetişkin bireylerde duygu düzenleme güçlükleri ile karanlık üçlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkide ilkel savunma mekanizmalarının aracılık rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 18-65 yaş arasındaki 1301 katılımcıya Duygu Düzenlemede Zorluklar Ölçeği (DDZÖ), Savunma Biçimleri Testi (SBT-40) ve Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği (SD3-T) uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, ilkel savunma mekanizmaları tanı almamış kişilerde duygu düzenleme güçlük-

* Bu makale ilk yazarın doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

** Arş. Gör., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul / Türkiye, igbaser@fsm.edu.tr, orcid.org/0000-0001-7481-4937

*** Doç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul / Türkiye, mastar@fsm.edu.tr, orcid.org/0000-0001-5906-6184

**** Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul / Türkiye, gsaltukoglu@fsm.edu.tr, orcid.org/0000-0002-6249-6246

leri ile Makyavelizm ve psikopati arasındaki ilişkide tam aracılık rolü, duygu düzenleme güçlükleri ile narsisizm arasındaki ilişkide ise kısmi aracılık oynadığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygu düzenleme güçlükleri, savunma mekanizmaları, karanlık üçlü kişilik özellikleri, tanı-ötesi yaklaşım.

The Mediating Role of Primitive Defenses in the Relationship Between Emotion Regulation Difficulties and Dark Triad Personality Traits in a Non-Clinical Adult Sample

Abstract

This study aims to examine the mediating role of primitive defense mechanisms in the relationship between emotion regulation difficulties and dark triad personality traits in adults without a psychiatric diagnosis. For this purpose, 1301 participants between the ages of 18-65 were administered the Emotion Regulation Difficulties Scale (DERS), the Defense Style Questionnaire (DSQ-40), and the Short Dark Triad Scale (SD3-T). According to the findings, it was observed that primitive defense mechanisms played a partial mediating role in the relationship between emotion regulation difficulties and Machiavelianism and psychopathy, and a full mediating role in the relationship between emotion regulation difficulties and narcissism in undiagnosed adults. The obtained findings are compatible with the recent findings in literature.

Keywords: Emotion dysregulation, defense mechanisms, dark triad personality traits, transdiagnostic approach.

Giriş

Psikopatolojinin sınıflanmasında DSM  rneğinden anlaşılabilceği üzere kategorik bir yaklaşımın kullanılmasının, psikiyatrik rahatsızlıkların tamamı için elverişli olmayabileceği g r şu giderek yaygınlaşmaktadır.¹ Kategorik modellerin, eşik-altı (subclinical) düzeyde semptom gösteren kişilerle, bu semptomları tamamı ile karşılayan kişilerin ayırıştırılmasında zorluk yaşanmasına ve bu bağlamda grupların farklı tedavilere ihtiyaç duyabilecek olmalarına rağmen benzer tedavilere ihtiyaç duydukları yönünde yanlış bir çıkarım yapılmasına sebep olabileceği vurgulanmaktadır.² Bu soruna karşılık olarak ise tanı ötesi yaklaşımın benimsenmesi önerilmektedir. Bilişsel davranışçı teori ve tedavilerden köken alan tanı-ötesi yaklaşım (transdiagnostic approach), birbirinden farklı bozuklukların temelinde benzer nedenlerin yatabileceğini ve bu bozuklukların benzer bilişsel, duygulanımsal, kişilerarası ve davranışsal bazı özelliklerle birlikte, benzer etiyolojilere ve sürdürüm süreçlerine sahip olabileceğini varsaymaktadır.^{3 4} Bir diğer deyişle, tanı-ötesi ereve, mental bozuklukları, bu bozuklukların altında yatan bazı boyutların bir tezahürü olarak varsaymaktadır.⁵ Tanı  tesi yaklaşıma göre, bozukluklar altlarında yatan mekanizmalara veya rahatsızlıklara (dikkat fonksiyonları, duygulanım, duygu düzenleme, belirsizliğe tahammülsüzlük gibi) göre sınıflandırılabilir.⁶

Duygu düzenleme bu açıdan son yıllarda literatürde yoğun ilgi gören kavramlardan biridir.⁷ APA'ya göre duygu düzenleme, bir kişinin bir duyguyu veya bir duygu setini modüle etme becerisidir.⁸ Daha yakın zamanlarda ise duygu deneyimlerinin ve dışavurumlarının gözlemlenmesi, değerlendirilmesi ve yönetilmesi

- 1 Paolo Fusar-Poli - Marco Solmi - Natascia Brondino - Cathy Davies - Chungil Chae - Pierluigi Politi - Stefan Borgwardt - Stephen M. Lawrie - Josef Parnas - Philip McGuire, "Transdiagnostic Psychiatry: a Systematic Review", *World Psychiatry*, vol. 18, no. 2, June 2019, p. 192-207.
- 2 Minna Lyons, *The Dark Triad of Personality: Narcissism, Machiavellianism, and Psychopathy in Everyday Life*, Academic Press, 2019, p. 1-37.
- 3 Richard S. Hallam, *Individual Case Formulation*, Academic Press, 2013, p. 41-63.
- 4 Paolo Fusar-Poli, *a.g.e.*
- 5 Elise Sloan - Kate Hall - Richard Moulding - Shayden Bryce - Helen Mildred - Petra K. Stai-ger, "Emotion Regulation As a Transdiagnostic Treatment Construct Across Anxiety, Depression, Substance, Eating and Borderline Personality Disorders: A Systematic Review", *Clinical Psychology Review*, November 2017, vol. 57, p. 141-163.
- 6 Elise Sloan, *a.g.m.*
- 7 James J. Gross, *Handbook of Emotion Regulation*, 2nd ed, The Guilford Press, 2014.
- 8 American Psychological Association, *Publication Manual of the American Psychological Association*, 6th ed., Washington, DC, Author, 2014, p. 25.

biçiminde tanımlanmıştır.⁹ Gross'a göre duygu düzenlemenin hedefleri a) olumsuz duyguların şiddetini veya süresini azaltmak, b) olumlu duyguların şiddetini veya süresini artırmak, c) olumsuz duyguları artırmak, d) olumlu duyguları azaltmak, e) kısa süreli zevki artırmak veya kısa süreli acıdan kaçınmak, f) duygusal olmayan bir çıktı edinmektir.¹⁰

Duygulara ve duygu düzenlemeye ilişkin yaşanan zorluklar DSM tanı ölçütleri altında yer alan semptomların en az birinde ve genel olarak tanı kategorilerinin büyük bir çoğunluğunda mevcut görünmektedir, bu açıdan birçok psikopatolojinin temelinde duygu düzenleme güçlüklerinin yattığı ve bu patolojilerin tedavisinde de önemli bir rol oynayabileceği ifade edilmektedir.^{11 12 13} Duygu düzenleme ve duygu düzenlemeye ilişkin güçlükler, Depresyon Bozuklukları, Anksiyete Bozuklukları, Yeme Bozuklukları, Kişilik Bozuklukları, Madde Kullanım Bozuklukları ve Uyku Bozuklukları gibi bozukluklarla ilişkilendirilmektedir.¹⁴

Literatür incelendiğinde, duygu düzenlemeye yönelik araştırmaların Freud'un savunmalar üzerine yaptığı çalışmalar ile başladığı, ardından ise Lazarus, Bowlby, Mischel gibi kuramcılarının farklı konular üzerine yaptıkları çalışmalar ile ivme kazandığı, 1990'lı yıllarda duygu düzenleme kavramının öne sürülmesi ile de çağdaş anlamına kavuştuğu anlaşılmaktadır.¹⁵ APA'ya göre savunma mekanizmaları, egonun kendini psişik çatışmadan doğan anksiyeteden korunma amacıyla devreye soktuğu bilinçdışı tepki örüntüleridir.¹⁶ Savunma mekanizmalarının nasıl sınıflandırılacakları konusunda ise farklı görüşler mevcuttur. McWilliams, her ne kadar farklı yayınlarda farklı biçimlerde adlandırılırsalar da bunları yaygın kullanılan eş anlamlıları ile a) birincil/olgunlaşmamış/ilkel/alt düzey savunmalar ve b) ikincil/daha olgun/gelişmiş/üst düzey şeklinde iki kategoride ele almak-

9 Carlo Garofalo - Patrizia Velotti - Antonino Callea - Raffaele Popolo - Giampaolo Salvatore - Francesca Cavallo - Giancarlo Dimaggio, "Emotion Dysregulation, Impulsivity and Personality Disorder Traits: A Community Sample Study", *Psychiatry Research*, vol. 266, August 2018, p. 186-192.

10 James J. Gross, *Handbook of Emotion Regulation*, 2nd ed, The Guilford Press, 2014.

11 Ann M. Kring - Denise M. Sloan, *Emotion Regulation and Psychopathology: A Transdiagnostic Approach to Etiology and Treatment*, New York, The Guilford Press, 2010.

12 Jaak Panksepp - Lucy Biven, *Zihnin Arkeolojisi*, İstanbul, Alfa Bilim Yayıncılık, 2021.

13 Pınar Kaya Kurtman, "Duygu Düzenleme", *Psikopatolojilerde Duygu Düzenleme* (içinde), editörler Gizem Cesur Soysal - Ela Öncel Arı, Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık, 2020.

14 Pınar Kaya Kurtman, *a.g.e.*

15 James J. Gross, *a.g.e.*

16 American Psychological Association, *Publication Manual of the American Psychological Association*, *a.g.e.*

tadır.¹⁷ İlkel savunmalar kendilik ile dış dünya arasındaki sınırlarla ilgili iken, olgun olarak adlandırılan savunmalar ise, ego-süperego veya ego-id arasındaki ya da egonun gözlemleyen ile deneyimleyen kısımları arasındaki gibi içsel sınırlarla ilgili olan savunmalardır.¹⁸ McWilliams, bu noktada daha derinlikli bir açıklamaya giderek, ilkel savunmaların bilişsel, duygulanımsal ve davranışsal boyutları iç içe geçirerek, tüm sinir sisteminde kapsamlı ve ayrıışmamış bir şekilde işlediğinden, ilkel savunmalara kıyasla daha gelişmiş savunmaların ise, düşünce, duygu, duyum ve davranış süreçlerinin birinde veya bunların birkaçında birden, belirli dönüşümler yaptıklarını ifade etmektedir.¹⁹ McWilliams'a göre bu ayrımlar kavramsal ayrımlardır ve araştırmacılarca farklı biçimlerde ele alınırlar ve bunun yanı sıra birçok savunma süreci hem ilkel hem de daha olgun biçimlere sahip olabilir.²⁰

Literatürde duygu düzenlemeye ilişkin çalışmaların Freud'un ortaya attığı savunma mekanizmaları kavramı ile başladığı yönünde yapılan vurgu, savunma mekanizmalarının bir duygu düzenleme aracı olarak ele alınabileceklerine ve bu değişkenlerin birbirleri ile teorik anlamda ilişkili olabileceklerine yönelik olarak oldukça önemlidir.²¹ Bir diğer önemli vurgu ise, her iki yapının da tanı ötesi yapılar olarak değerlendirilebilecekleri görüşüdür.²² Bu açıdan ele alındığında aynı kapsamda ele alınabilen ve aynı işlevi gösterdiği düşünülen farklı iki yapının birbirlerine hangi açıdan benzer ve birbirlerinden hangi açıdan farklı oldukları cevaplanması gereken bir soru olarak görünmektedir. Buna rağmen araştırmacılar bu iki değişkeni konu edinen ampirik çalışmaların oldukça kısıtlı olduğunu ifade etmektedir.²³

17 Nancy McWilliams, *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process*, 2nd ed, The Guilford Press, 2011.

18 Nancy McWilliams, *a.g.m.*

19 Nancy McWilliams, *a.g.m.*

20 Nancy McWilliams, *a.g.m.*

21 Sigmund Freud, "Die Abwehr-neuropsychosen", *Neurologisches Centralblatt*, vol. 13, 1894, p. 362-364.

22 Anna Babl - Martin Brüt Holtforth - John Christopher Perry - Noemi Schneider - Eliane Dommann - Sara Heer - Annabarbara Stähli - Nadine Aeschbacher - Michaela Eggel - Jelena Eggenberg - Meret Sonntag - Thomas Berger - Franz Caspar, "Comparison and change of defense mechanisms over the course of psychotherapy in patients with depression and anxiety disorder: Evidence from a randomized control trial", *Journal of Affective Disorders*, June 2019, vol. 252, p. 212-220.

23 Maria N. Sala - Silvia Testa - Francisco Pons - Paola Molina, "Emotion Regulation and Defense Mechanisms", *Journal of Individual Differences*, vol. 36, no. 1, February 2015, p. 19-29.

Duygu düzenleme ile savunma mekanizmaları a) duygulanımın yönetilmesi, b) normatif gelişim kapsamında ruh sağlığı açısından önemli rol oynamaları ve iyi oluş ile ilişkilendirilmeleri c) semantik bir biçimde karşılıklı bağlantıya sahip sistem stratejileri olarak sınıflandırılmaları ve d) uyum artırıcı ve uyum bozucu boyutlara sahip olmaları açısından benzer değerlendirilmektedir.^{24 25} Bununla birlikte, savunmalar teorik açıdan özellikle anksiyete temelinde olumsuz duygu deneyimlerini konu edinirken, duygu düzenleme hem olumlu hem de olumsuz duyguların işlenmesini konu edinmekte ve savunma mekanizmalarına kıyasla farklı duyguların etrafında konumlanması açısından farklılık göstermektedir. Bu sebeple, savunma mekanizmaları kişiyi aşırı anksiyeteden korumayı hedeflerken, duygu düzenleme sadece duyguların etkisi azaltmayı hedeflemez, bununla birlikte onları korumayı ve etkilerini uzatmayı da hedefleyebilir.²⁶ Ayrıca duygu düzenleme süreçleri bilinç alanında ve bilinç alanı dışında olabileceken, savunma mekanizmaları tipik olarak bilinçdışı tanımlanmaktadır.

Daha öncesinde de ifade edildiği üzere, eşik-altı semptom yaşayan kişiler ile tanı kriterlerini karşılayan ve dolayısıyla tanı sistemlerince tanı alır kabul edilen kişilerin kategorik modeller aracılığı ile birbirinden ayrıştırılması oldukça güç görünmektedir. Bu sebeple ilgili problemler için etkin tedavilerin geliştirilebilmesi veya doğru tedavi yöntemlerinin önerilmesi yönünden de oldukça kısıtlayıcı kalmaktadır. Son dönemde özellikle psikopatoloji alanında kategorik değerlendirme yerine boyutsal değerlendirmenin odak noktası olmaya başlamasının, belki de en önemli örneklerinden biri, DSM-5 kapsamında sunulan kişilik bozuklukları için alternatif model önerisidir.²⁷ Bu modelde daha önceki versiyonlardaki yaklaşımdan farklı olarak, kişilik bozukluklarının (ayırıcı kişilik özellikleri iki zıt kutuplu bir spektrum biçiminde ele alınarak), kişilerin bu özelliklere daha yüksek veya daha düşük oranda sahip olma düzeyleri açısından değerlendirilmesi önerilmektedir. Bunun sebebinin ise, kişilik bozuklukları kategorisi için bir tanıya ait kategorileri karşılayan bir kişinin, aynı grupta yer alan bir başka tanıya ait kategoriyi de karşılama ihtimalinin bulunması olduğu anlaşılmaktadır.²⁸ Bununla birlikte “tanımlanmış diğer bir” ya da “tanımlanmamış” kişilik bozukluğu tanıla-

24 James J. Gross, *a.g.e.*

25 Maria N. Sala - Silvia Testa - Francisco Pons - Paola Molina, *a.g.m.*

26 Maria N. Sala - Silvia Testa - Francisco Pons - Paola Molina, *a.g.m.*

27 American Psychological Association, *Publication Manual of the American Psychological Association*, 6th ed., Washington, DC, Author, 2014, p. 25.

28 Amerikan Psikiyatri Birliği, *Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı*, Tanı Ölçütleri Başvuru Kitabı (DSM-5), 5. bs., çev. yay. yön. Ertuğrul Köroğlu, Ankara, Hekimler Yayın Birliği, 2014.

rı, kişi hakkında yeterince bilgi vermemekle birlikte çoğu zaman “doğru” tanılar olarak görünmektedirler, unk  bu kişiler yalnızca bir tek kişilik bozukluğuna karşılık gelen bir belirti örüntüsü göstermemektedirler.²⁹

Karanlık  çl  kişilik  zellikleri (Makyavelizm, narsisizm ve psikopati) de benzer bir yaklaşımla tanım bulan ve alanda son dönemde yoğun bir ilgi gören bir yapıdır. Her ne kadar Makyavelizm içerisinde bulunduğumuz mevcut döneme kadar bir tanı kategorisi olarak DSM’de yer almıyor olsa da narsisizm ve psikopati, DSM ve ICD gibi kategorik modellerde yer bulmaktadır. Bu noktada klinik psikoloji ve kişilik psikolojisi alanlarındaki terminoloji farklılığı, kategorik ve boyutsal modellerin ayrımı için de önemli bir vurgudur. Klinik araştırmaların sıklıkla tanı kategorilerini kullanmaları sebebiyle, kişiler narsisist, psikopat, normal, anormal gibi adlandırılan birbirinden tamamen ayrı kategorilere aitlermiş gibi görünmektedirler.³⁰ Kişilik psikolojisi literatüründe ise bu durum, kişilerin bir ayırıcı kişilik özelliğini d şuk veya yüksek oranda karşılamaları açısından Makyavelist, narsisistik, psikopatik biçiminde adlandırılır ve eğilimsel bir yaklaşımla değerlendirilirler. Kategorik modeller açısından, kişinin Narsisistik Kişilik Bozukluğuna sahip olup olmadığı gibi ikili bir değerlendirme mevcuttur ve bu yaklaşım bir yoğunluk/şiddet değerlendirilmesini imkansız kılmaktadır. Boyutsal modellerde ise, kişi hem narsisistik hem psikopatik özellikler gösterebileceği gibi, bir yoğunluk/şiddet değerlendirmesi yapılabilmesi de mümkün hale gelmektedir.

Karanlık  çl   zellikleri, Makyavelizm, narsisizm ve psikopatiden oluşan, kişilik işlevselliğinin normal ve norm dışı boyutları arasında yer alan, klinik-altı yapılar olarak tanımlanmaktadır.³¹ Makyavelizm kişinin diğerlerini manipüle etmenin yararlı olduğunu düşünmesi ve prensiplerden çok çıkarı önceleyen ahlaki bir duruş sergilemesini ifade etmektedir.³² Psikopati, diğerlerine zarar vermekten pişmanlık ve suçluluk duymama, empati yoksunluğu, dürtüsellik ve diğer insanlara karşı ilgisizlik olarak tanımlanmaktadır.³³ Son olarak narsisizm ise kişinin aşırı bir biçimde kendini yüceltmesi ve sevmesini, kendiliği değerlendirmesinde

29 Amerikan Psikiyatri Birliği, *a.g.e.*

30 Minna Lyons, *a.g.e.*

31 Mihaela Grigoras - Bart Wille, “Shedding Light on the Dark Side: Associations Between the Dark Triad and the DSM-5 Maladaptive Trait Model”, *Personality and Individual Differences*, vol. 104, January 2017, p. 516-521.

32 Chao Miao - Ronald H. Humphrey - Shanshan Qian - Jeffrey M. Pollack, “The relationship between emotional intelligence and the dark triad personality traits: A meta-analytic review”, *Journal of Research in Personality*, vol. 78, February 2019, p. 189-197.

33 Chao Miao - Ronald H. Humphrey - Shanshan Qian - Jeffrey M. Pollack, *a.g.m.*

abartılı bir tutum içerisinde ve kontrol, hayranlık ve başarı fantezileri olmasını ifade etmektedir.³⁴

Literatür incelendiğinde duygu düzenleme ile kişilik özellikleri arasında bir ilişki bulunduğu ve duygu düzenlemenin kişilik özellikleri üzerinde etkili olduğu yönünde çok sayıda çalışma mevcuttur.^{35 36 37 38 39 40 41 42 43} Benzer şekilde teorik açıdan duygu düzenlemeye benzer bir yapı olarak değerlendirilen olgun olmayan savunma mekanizmaları ile karanlık üçlü kişilik özellikleri arasında da bir ilişki olduğu raporlanmıştır.⁴⁴ Çalışmada ele alınan üç değişken için gerek teorik gerek ise araştırma zemininde bu değişken ikililerine ait ilişkilerden bahsediliyor olsa da bu üç değişkeni tek bir model altında inceleyen bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, duygu düzenleme güçlükleri, savunma mekanizmaları ve karanlık üçlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve

34 Chao Miao - Ronald H. Humphrey - Shanshan Qian - Jeffrey M. Pollack, *a.g.m.*

35 Pınar Kaya Kurtman, *a.g.e.*

36 J. Christopher Fowler - Alok Madan - Jon G Allen - John M Oldham – B Christopher Frueh, “Differentiating Bipolar Disorder from Borderline Personality Disorder: Diagnostic Accuracy of the Difficulty in Emotion Regulation Scale and Personality Inventory for DSM-5”, *Journal of Affective Disorders*, vol. 245, no. 15, February 2019, p. 856-860.

37 Reza Abdi - Razieh Pak, “The Mediating Role of Emotion Dysregulation as a Transdiagnostic Factor in the Relationship Between Pathological Personality Dimensions and Emotional Disorders Symptoms Severity”, *Personality and Individual Differences*, vol. 142, no. 1, May 2019, p. 282-287.

38 Carlo Garofalo - Patrizia Velotti - Antonino Callea - Raffaele Popolo - Giampaolo Salvatore - Francesca Cavallo - Giancarlo Dimaggio, *a.g.m.*

39 Andrea Cheshure - Virgil Zeigler-Hill - Destaney Sauls - Jennifer K. Vrabel - Mark J. Lehtman, “Narcissism and Emotion Dysregulation: Narcissistic Admiration and Narcissistic Rivalry Have Divergent Associations with Emotion Regulation Difficulties”, *Personality and Individual Differences*, vol. 154, no. 1, February 2020, p. 109679.

40 Patrizia Velotti - Carlo Garofalo, “Personality Styles in a Non-clinical Sample: The Role of Emotion Dysregulation and Impulsivity”, *Personality and Individual Differences*, vol. 79, June 2015, p. 44-49.

41 Carlo Garofalo - Craig S Neumann - David S Kosson - Patrizia Velotti, “Psychopathy and Emotion Dysregulation: More Than Meets the Eye”, *Psychiatry Research*, vol. 290, August 2020, p. 113160.

42 Noah C. Pollock - Gillian A. McCabe - Ashton C. Southard - Virgil Zeigler-Hill, “Pathological Personality Traits and Emotion Regulation Difficulties”, *Personality and Individual Differences*, vol. 95, June 2016, p. 168-177.

43 Emma N. Richardson - Simon Boag, “Offensive Defenses: The Mind Beneath the Mask of the Dark Triad Traits”, *Personality and Individual Differences*, vol. 92, April 2016, p. 148-152.

44 Emma N. Richardson - Simon Boag, *a.g.m.*

bu ilişkilerden yararlanarak, duygu düzenleme güçlükleri ile karanlık  l  kişilik özellikleri arasındaki ilişkide ilkel savunma mekanizmalarının aracılık rolü üstlenip üstlenmediğini belirlemektir.

Bu amaçlara ilişkin hipotezler Őunlardır:

H₁: Duygu düzenleme güçlükleri puanı ile Makyavelizm puanı arasındaki ilişkide ilkel savunma puanının aracılık etkisi vardır.

H₂: Duygu düzenleme güçlükleri puanı ile Narsisizm puanı arasındaki ilişkide ilkel savunma puanının aracılık etkisi vardır.

H₃: Duygu düzenleme güçlükleri puanı ile Psikopati puanı arasındaki ilişkide ilkel savunma puanının aracılık etkisi vardır.

Yöntem

Evren ve örneklem

Çalışmanın evrenini tanı almamış yetişkinler oluşturmaktadır. Kolay  rnek-
leme yöntemi ile toplamda ilkin 1691 kişiye elden ve evrimii olarak karma bir
yöntemle ulaşılmış, bu kişiler arasından daha önce psikiyatrik tanı alan ve ilaç
kullanan yetişkinler örneklemden çıkarılmıştır. Psikiyatrik tanı alan yetişkinle-
rin ve aşırı değer olarak değerlendirilen gözlemlerin örneklemden çıkarılmasının
sonucunda, örneklem büyüklüğü 1301 kişi olarak gözlenmiştir. 18-65 yaş arası
yetişkin örnekleminin %57,1'i kadın (743 kişi), %42,9'u (558 kişi) ise erkekler-
den oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Duygu Düzenlemede Zorluklar  leği- DDZ 

Orijinal  lek alışması Gratz ve Roemer (2004) tarafından, Türkçe geçerlik
ve güvenirlik çalışması ise Rugancı ve Gençöz (2010) tarafından geekleştiril-
miştir.^{45 46} Aynı ölçeğin 2011 yılında başka bir çalışma kapsamında güncellenen
bir versiyonu daha mevcuttur ancak bu versiyonun yayımlanmamış olması se-

45 Kim L. Gratz - Lizabeth Roemer, "Multidimensional Assessment of Emotion Regulation and Dysregulation: Development, Factor Structure, and Initial Validation of the Difficulties in Emotion Regulation Scale", *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, vol. 24, March 2004 p. 41-54.

46 R. Neslihan Rugancı - Tülin Gençöz, "Psychometric properties of a Turkish version of the difficulties in emotion regulation scale", *Jornal of Clinical Psychology*, vol. 66, no. 4, April 2010, p. 442-455.

bebiyle bu çalışmada kullanılmamıştır.⁴⁷ 5'li Likert tipi (1- hemen hemen hiç %0-%10, 2- bazen %11-%35, 3- yaklaşık yarı yarıya %36-%65, 4- çoğu zaman %66-%90, 5- hemen hemen her zaman %91-%100 olacak şekilde) bir öz-bildirim ölçeğidir ve toplamda 6 alt boyut (farkındalık, netlik, kabullenmeme, strateji, dürtüsellik, hedef) ve 36 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin puanlanmasında 6, 8, 34, 2, 17, 7, 1, 22 ve 24 numaralı maddeler ters olarak kodlanmaktadır. Ölçekten alınan puanlar hem toplam puan üzerinden hem de alt boyutlar üzerinden değerlendirilebilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar kişilerin yüksek derecede duygu düzenleme güçlüğü yaşadığını işaret etmektedir.

Savunma Biçimleri Testi- SBT-40

Orijinal ölçek çalışması Andrews ve arkadaşları tarafından, Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması ise Yılmaz, Gençöz ve Ak tarafından gerçekleştirilmiştir.^{48 49} 9'lu Likert tipi (1- bana hiç uygun değil, 9- bana çok uygun olacak şekilde) bir öz-bildirim ölçeğidir ve toplamda 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçek kapsamında 20 farklı savunma immatür, nevrotik ve olgun olarak isimlendirilen 3 alt boyut altında ele alınmaktadır. Ölçek puanlamasında ters kodlanan herhangi bir madde bulunmamaktadır.

Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği- SD3-T

Orijinal ölçek çalışması Jones ve Paulhus tarafından, Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması ise Özsoy ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiştir.^{50 51} 5'li Likert tipi (1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılıyorum, 5- Kesinlikle Katılıyorum olacak şekilde) bir öz-bildirim ölçeğidir ve Makyavelizm, narsisizm ve psikopati olarak adlandırılan toplamda 3 alt boyuttan ve 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin 11, 15, 17, 20 ve 25 numaralı maddeleri ters kodlanmaktadır.

47 R. Neslihan Rugancı - Tülin Gençöz, *a.g.e.*

48 Nilgün Yılmaz - Tülin Gençöz - Mehmet Ak, "Savunma biçimleri testi'nin psikometrik özellikleri: güvenilirlik ve geçerlik çalışması", *Türk Psikiyatri Dergisi*, cilt 18, no. 3, 2007, s. 244-253.

49 G. Andrews - M. Singh - M. Bond, "The Defense Style Questionnaire", *J Nerv Ment Dis.*, vol. 181, no. 4, April 1983, p. 246-56.

50 Emrah Özsoy - John Rauthmann - Kadir Ardic - Peter Jonason, "Reliability and validity of the Turkish versions of Dark Triad Dirty Dozen (DTDD-T), Short Dark Triad (SD3-T), and Single Item Narcissism Scale (SINS-T)", *Personality and Individual Differences*, vol. 117, October 2017, p. 11-14.

51 Daniel N. Jones - Delroy L. Paulhus, "Introducing the Short Dark Triad (SD3): A brief measure of dark personality traits", *Assessment*, vol. 21, no. 1, 2014, p. 28-41.

İşlem

Çalışmada verilerin analizi için SPSS 22 (Statistical Package for the Social Sciences) ve SPSS Macro PROCESS V4.2 kullanılmıştır. Öncelikle evrimii ortamda elde edilen veri düzenlenmiş, aşırı değer olduğu düşünülen gözlemler veri setinden çıkarılmıştır. Elden toplanan veri için benzer işlem tekrarlanarak aşırı değer olduğu düşünülen gözlemler veri setinden çıkarılmış ve nihai olarak iki veri seti puanları arasında anlamlı bir fark gözlenmediğinden veriler birleştirilmiştir. Veri düzenleme aşamasının son basamağı olarak ise sosyodemografik formda yer alan daha önce psikiyatrik tanı aldınız mı sorusu ile daha önce psikiyatrik ilaç kullandınız mı sorularına evet yanıtını veren yetişkin bireyler veri setinden çıkarılmıştır. Veri düzenleme sürecinin ardından tüm ölçekler için Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmış ve her bir ölçeğe ait hesaplanan Cronbach Alfa katsayılarının 0,60 değerinin üzerinde olduğu gözlenmiştir. Hesaplanan tüm katsayıların eşik değer üzerinde olması yeterli düzeyde güvenirliğin sağlandığı yönünde değerlendirilerek, Duygu Düzenleme G c l ğu ölçeğe için toplam puan (DDZ), SBT-40 için ilkel savunma alt boyut toplam puanı (IS), SD3-T için ise her üç alt boyuta ilişkin toplam puan hesaplanmış (MAC, NARS, PSK), Tanımlayıcı istatistik değerleri elde edilmiş ve puan dağılımları incelenmiştir. Puan dağılımlarının incelenmesinde eğiklik, basıklık ölçülerinin standart hatalarına bölünmesiyle elde edilen değerlerin ± 2 arasında olması, aritmetik ortalama ve medyan değerlerinin birbirine yakınlığı, çeyrekler arası aralıkların standart sapmalara oranının 1,3 değer civarında olması, değerim katsayılarının %30'un altında olması gibi değerler dikkate alınmiştır. İnceleme sonucu tüm puanlara ait dağılımların normal dağılım özelliği gösterdiği varsayılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde ilk önce frekans dağılımları ardından tanımlayıcı istatistikler olmak üzere yapılan analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Örneklemin Demografik Değerkenler Açısından Dağılımı

Değerken	Kategori	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	743	57,1
	Erkek	558	42,9
	Toplam	1301	100,0

Eğitim	İlkokul	55	4,2
	Ortaokul	62	4,8
	Lise	440	33,8
	Lisans	567	43,6
	Lisansüstü	177	13,6
	Toplam	1301	100,0
Medeni Durum	Bekar	737	56,9
	Evli	559	43,1
	Kayıp veri	5	0,4
	Toplam	1301	100,0
Çalışma Durumu	Çalışıyor	712	54,7
	Çalışmıyor	589	45,3
	Toplam	1301	100,0

Çalışmaya katılan 1301 kişinin %57,1'i kadın (743 kişi), %42,9'u erkek (558 kişi) iken %4,2'si (55 kişi) ilkokul ve altı, %4,8'i (66 kişi) ortaokul, %33,8'i (440 kişi) lise, %43,6'sı (567 kişi) lisans, %13,6'sı lisansüstü mezundur. Katılımcıların %56,9'u (737 kişi) bekar, %43,1'i (559 kişi) ise evlidir. Ayrıca çalışmaya katılanların %54,7'si (712 kişi) gelir getiren bir işte çalışıyor iken, %45,3'ü (589 kişi) ise gelir getiren bir işte çalışmamaktadır.

Tablo 2. Ölçek Toplam Puan ve Alt Boyutlarının Betimleyici İstatistik Değerleri

Toplam Puanlar	n	En Küçük Değer	En Büyük Değer	\bar{x}	SS	Q1(25)	Q2(50)	Q3(75)	Eğiklik	Basıklık
DDZ	1301	40	149	81,823	20,397	66	80	96	0,492	-0,171
IS	1301	27	216	94,916	27,792	76	93	113	0,444	0,592
MAK	1301	9	45	27,590	6,600	23	27	32	0,148	-0,276
NARS	1301	10	43	26,466	5,476	23	26	30	0,172	0,249
PSK	1301	9	38	20,497	5,820	16	20	24	0,515	-0,029

Ölçek puanlarının en k c k en büyük değerleri, aritmetik ortalamaları, standart sapma çeyrekler ve eğiklik basıklık değerleri elde edilmiştir. Eğiklik ve basıklık değerlerinin standart hatalarına bölünmesiyle elde edilen ± 2 arasında yer alması sebebiyle puanlar normal dağılimlı olarak varsayılmış ve analizler uygulanmıştır.

Tablo 3. Ölçek Toplam Puan ve Alt Boyut Toplam Puanları Arası Korelasyon Analizi Sonuçları

	1	2	3	4	5
1. DDZ	-				
2. IS	0,468***	-			
3. MAK	0,099***	0,357***	-		
4. NARS	-0,050	0,217***	0,354**	-	
5. PSK	0,290***	0,485***	0,437**	0,337**	-

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** , $p < 0,001$ ***

Uygulanan Pearson Korelasyon Analizi sonuçlarına göre, DDZ puanı ile IS puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü ($r = 0,468$, $p < 0,001$), MAK puanı ile zayıf düzeyde pozitif yönlü ($r = 0,099$, $p < 0,001$), PSK puanı ile zayıf düzeyde pozitif yönlü ($r = 0,290$, $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. IS puanı ile MAK puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü ($r = 0,357$, $p < 0,001$), NARS puanı ile zayıf düzeyde ($r = 0,217$, $p < 0,001$), PSK puanı ile orta düzeyde pozitif yönlü ($r = 0,485$, $p < 0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. MAK puanı ile NARS puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü ($r = 0,354$, $p < 0,001$), PSK ile orta düzeyde pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r = 0,437$, $p < 0,001$). NARS puanı ile PSK puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r = 0,337$, $p < 0,001$). DDZ puanı ile NARS puanı arasında ise 0,1'e göre negatif yönde ve zayıf bir ilişki gözlenmiştir ($r = -0,050$, $p < 0,1$). Uygulanan korelasyon analizi sonuçları değerlendirildiğinde, değişkenler arasındaki ilişkilerin aracılık testi şartlarını sağladığı anlaşılmış ve aracılık analizi Hayes (2018) tarafından geliştirilen SPSS PROCESS eklentisi (Model 4) ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Duygu Düzenleme ile Makyavelizm Arasındaki İlişkide İlkel Savunmanın Aracılık Analizi Sonuçları

		B	SH	β	t	R²	Bootstrap GA Alt Sınır	Bootstrap GA Üst Sınır
DDZÖ→İS	Sabit	42,710	2,816	-	15,162***	0,22	37,184	48,236
	DDZÖ	0,638	0,033	0,468	9,100***		0,572	0,703
DDZÖ+İS→MAK	Sabit	20,936	0,765	-	27,372***	0,13	19,436	22,437
	DDZÖ	-0,028	0,009	-0,087	-2,995**		-0,047	-0,010
	İS	0,094	0,007	0,398	13,612***		0,081	0,108
DDZÖ→MAK	Sabit	24,973	0,753	-	33,149***	0,01	23,495	26,451
	DDZÖ	0,032	0,010	0,099	3,579**		0,014	0,050

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001.

İlkel Savunma Aracılık Etkisi	Toplam Etki	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki	Bootstrap Güven Aralığı
	0,032	-0,028	0,060	0,049-0,073

Tablo 5. Duygu Düzenleme ile Narsisizm Arasındaki İlişkide İlkel Savunmanın Aracılık Analizi Sonuçları

		B	SH	β	t	R²	Bootstrap GA Alt Sınır	Bootstrap GA Üst Sınır
DDZÖ→İS	Sabit	42,710	2,816	-	15,162***	0,22	37,184	48,236
	DDZÖ	0,638	0,033	0,468	9,100***		0,572	0,703
DDZÖ+İS→NARS	Sabit	24,981	0,656	-	38,133***	0,08	23,696	26,266
	DDZÖ	-0,052	0,008	-0,195	-6,449***		-0,068	-0,036
	İS	0,061	0,006	0,308	10,205***		0,049	0,072
DDZÖ→NARS	Sabit	27,574	0,627	-	43,952***	0,003	26,343	28,805
	DDZÖ	-0,014	0,007	-0,050	-1,820		-0,028	0,001

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001.

İlkel Savunma Aracılık Etkisi	Toplam Etki	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki	Bootstrap Güven Aralığı
	-0,014	-0,052	0,039	0,030-0,048

Tablo 6. Duygu Düzenleme ile Psikopati Arasındaki İlişkide İlkel Savunmanın Aracılık Analizi Sonuçları

		B	SH	β	t	R ²	Bootstrap GA Alt Sınır	Bootstrap GA Üst Sınır
DDZÖ→İS	Sabit	42,710	2,816	-	15,162***	0,22	37,184	48,236
	DDZÖ	0,638	0,033	0,468	9,100***		0,572	0,703
DDZÖ+İS→PSK	Sabit	9,716	0,631	-	15,387***	0,24	8,477	10,954
	DDZÖ	0,023	0,008	0,081	2,959**		0,008	0,038
	İS	0,094	0,006	0,447	16,339***		0,082	0,105
DDZÖ→PSK	Sabit	13,716	0,639	-	21,471***	0,08	12,463	14,970
	DDZÖ	0,083	0,008	0,290	10,940***		0,068	0,098

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001.

İlkel Savunma Aracılık Etkisi	Toplam Etki	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki	Bootstrap Güven Aralığı
	0,083	0,023	0,060	0,050-0,070

Baron ve Kenny'e göre iki değişken arasında aracılık etkisinin mevcut olduğunu söyleyebilmek için a) bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde bir etkisi b) bağımsız değişkenin aracı değişken üzerinde bir etkisi c) aracı değişkenin bağımlı değişken üzerinde bir etkisi olmalıdır.⁵² Bu üç koşulun sağlanamadığı durumlarda aracılık etkisi vardır yorumu yapılamamaktadır. Bu çalışmada PROCESS eklentisi kullanılmıştır. Baron ve Kenny tarafından öne sürülen bu üç aşamalı regresyon yöntemine yerine PROCESS, aracılık analizindeki direkt ve dolaylı etkilere ait katsayıları tek bir işlemde vermekte ve Bootstrap yöntemi kullanılmaktadır.⁵³ Bootstrap, araştırma örnekleminde hareketle, yer değiştirme

52 Reuben M. Baron - David A. Kenny, "The Moderator-Mediator Variable Distinction in Social Psychological Research: Conceptual, Strategic, and Statistical Considerations", *Journal of Personality and Social Psychology*, vol. 51, no. 6, 1986, p. 1173-1182.

53 Reuben M. Baron - David A. Kenny, *a.g.e.*

yöntemiyle pek çok defa (örneğin, 1000 kez, 5000 kez) yeniden örnekleme dayanan parametrik olmayan bir yöntemdir. Her yeni örnekleme için dolaylı aracılık etkisi hesaplanmaktadır. Aracılık etkisinin anlamlılığı, en bilinen olan güven aralığının hesaplanması ve bu aralık içerisinde sıfırın bulunup bulunmamasına göre belirlenmektedir. Bootstrap yöntemi ile yapılan aracılık analizi sonuçlarına göre aracılık hipotezlerinin desteklenebilmesi için elde edilen güven aralıkları değerlerinin sıfır (0) değerini kapsamaması gerekmektedir.^{54 55}

Tablo 4'te DDZ puanının MAK puanı üzerindeki etkisinde IS puanının aracılık rolünü belirlemeye ilişkin regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre DDZ puanı, MAK puanını anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir ($\beta=0,099$, $t(1299) = 3,579$; $p<0,01$). Bu sonuç, DDZ puanının MAK puanı üzerinde doğrudan etkisi olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak DDZ puanı IS puanı üzerinde anlamlı doğrudan etki göstermektedir ($\beta=0,468$, $t(1299) = 9,100$; $p<0,001$). Aracı değişken olarak ele alınan IS puanının MAK puanı üzerindeki yordayıcı etkisine bakıldığında ise ($\beta=0,328$, $t(1298) = 13,612$; $p<0,001$) doğrudan etkisi olduğu gözlenmektedir. Buradan hareketle, DDZ puanının MAK puanı üzerindeki etkisinde IS puanının aracılık rolü üstlendiği sonucuna varılmıştır. Analiz sonucu elde edilen toplam, doğrudan ve dolaylı etki değerleri incelendiğinde; toplam etki değeri 0,032, doğrudan etki değeri -0,028, dolaylı etki değeri 0,060 olarak elde edilirken, Bootstrap güven aralıklarının 0,049-0,073 arasında olduğu sbulunmuştur. Güven aralıkları sıfır içermemesi sebebi ile dolaylı etkinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'te DDZ puanının NARS puanı üzerindeki etkisinde IS puanının aracılık rolünü belirlemeye ilişkin regresyon analizi sonuçları incelendiğinde; aracı değişken olarak ele alınan IS puanının NARS puanı üzerindeki yordayıcı etkisine bakıldığında ($\beta=0,308$, $t(1298) = 10,205$; $p<0,001$) doğrudan etkisi olduğu gözlenmektedir. Buna ek olarak DDZ puanı, IS puanı üzerinde anlamlı doğrudan etki göstermektedir ($\beta=0,468$, $t(1299) = 9,100$; $p<0,001$). DDZ puanı, NARS puanını anlamlı bir şekilde etkilememektedir ($\beta= -0,050$, $t(1299) = -1,820$; $p>0,05$). Buradan hareketle, DDZ puanının NARS puanı üzerindeki etkisinde IS puanının aracılık rolü üstlendiği sonucuna varılmıştır. Ancak aracı değişken olarak belirlenen IS puanı modele girdiğinde DDZ puanı ile NARS puanı arasındaki anlamlı olan

54 Andrew F. Hayes, *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis Third Edition: A Regression-Based Approach (Methodology in the Social Sciences)*, 2nd ed., The Guilford Press, 2018.

55 David P. MacKinnon - Chondra M. Lockwood - Jason Williams, "Confidence Limits for the Indirect Effect: Distribution of the Product and Resampling Methods", *Multivariate Behavioral Research*, vol. 39, no. 1, June 2010, p. 99-128.

ilişkinin istatistiksel olarak anlamsızlaşması sonucu IS puanının tam aracılık rolü üstlendiği söylenbilir.

Tablo 6’da DDZ puanının PSK puanı üzerindeki etkisinde IS puanının aracılık rolünü belirlemeye ilişkin regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre DDZ puanı, PSK puanını anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir ($\beta=0,290$, $t(1299) = 10,940$; $p<0,001$). Bu sonuç, DDZ puanının PSK puanı üzerinde doğrudan etkisi olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak DDZ puanı, IS puanı üzerinde anlamlı doğrudan etki göstermektedir ($\beta=0,468$, $t(1299) = 9,100$; $p<0,001$). Aracı değişken olarak ele alınan IS puanın PSK puanı üzerindeki yordayıcı etkisine bakıldığında ise ($\beta=0,447$, $t(1298) = 16,339$; $p<0,001$) doğrudan etkisi olduğu gözlenmektedir. Buradan hareketle, DDZ puanının PSK puanı üzerindeki etkisinde IS puanının aracılık rolü üstlendiği sonucuna varılmıştır. Analiz sonucu elde edilen toplam, doğrudan ve dolaylı etki değerleri incelendiğinde; toplam etki değeri 0,083, doğrudan etki değerleri 0,023, dolaylı etki değerleri 0,060 ve Bootstrap güven aralıklarınının 0,050-0,070 arasında olduğu bulunmuştur. Güven aralıkları sıfır içermemesi sebebi ile dolaylı etkinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma

Literatür incelendiğinde, duygu düzenleme güçlükleri ve kişilik özellikleri ile savunma mekanizmaları ve kişilik özellikleri değişkenleri arasındaki ilişkiler hakkında yapılmış çalışmalar sayıca çok olsa da bu değişkenleri bir arada inceleyen bir model ele alınmamış görünmektedir. Bu açıdan bakıldığında savunma mekanizmalarının duygu düzenleme güçlükleri ve ayırıcı kişilik özellikleri arasındaki ilişkideki rolünün incelenmesi üzerine yapılan çalışmaların literatürde önemli bir boşluğu doldurabileceği düşünülmektedir.

Araştırma sonuçları incelendiğinde, ilkel savunmalar duygu düzenleme güçlükleri ile narsisizm arasındaki ilişkide tam aracılık rolü üstlenirken, duygu düzenleme güçlükleri ile Makyavelizm ve psikopati arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü üstlenmektedir. Bununla birlikte ilkel savunmalar, duygu düzenleme güçlükleri ile Makyavelizm ve psikopati arasındaki ilişkiyi g lendireyorken, duygu düzenleme güçlükleri ile narsisizm arasındaki ilişkiyi ise zayıflatmaktadır.

Tanımları ve alanda yapılan çalışmalar gereği ilkel savunmaların psikopatolojiyi güçlendiriyor olması, aynı doğrultuda olgun savunmaların ise psikopatolojiyi zayıflatıyor olması beklenecektir. Tersinden tanımlanacak olursa, olgun savunma kullanımı düşük seviye psikopatolojiyle eşleştirilirken, ilkel savunma kullanımı ise yüksek seviye psikopatolojiyle eşleştirilmektedir. Çalışmaya dahil

edilen değişkenler üzerinden farklı bir biçimde ifade edilecek olursa, ilkel savunmaların, hali hazırda psikopatolojiye zemin oluşturduğu düşünülen duygu düzenleme güçlükleri ile “olumsuz” olarak değerlendirilen ve kategorik modellerce patolojik olarak ele alınan narsisizm arasındaki ilişkiyi güçlendirmesi beklenmelidir. Mevcut çalışmanın bulguları ise bu durumu tartışmalı hale getirmektedir. Bu durum a) çalışmadaki ölçme aracı seçiminden ve b) örneklemin tanı almayan kişilerden oluşmasından kaynaklanıyor olabilir. Bunun yanı sıra bazı çalışmalar, narsisizmin, Makyavelizm ve psikopatiye kıyasla daha fazla olumlu çıktı ile ilişkilendirilmesi ve Makyavelizm ve psikopatinin oldukça benzer ve birbirlerinden ayrıştırması zor profiller olmaları sebebiyle bu yapılardan ayrışıyor olabileceğinden bahsetmektedir.⁵⁶

Araştırma bulguları klinik uygulama açısından değerlendirilecek olursa, etkin duygu düzenlemeyi hedefleyen çalışmaların dolaylı olarak ayırıcı kişilik özelliklerini etkileyebileceği yorumu mümkün görünmektedir. Duygu düzenleme güçlüklerinin azaltılması veya bir diğer deyişle duygu düzenleme becerilerinin artırılmasının, mental sağlık açısından daha olumlu çıktılarla sonuçlanacağı söylenebilir. Duygu düzenlemeye benzer şekilde, kişinin kullandığı savunma veya savunma gruplarının, psikoterapötik çalışmalar aracılığıyla savunmaların sınıflanmaları açısından daha olgun mekanizmalara evrilmesinin de mental sağlık açısından daha olumlu çıktılarla eşleştirilebileceği söylenebilir.

Bu çalışmanın farklı ölçme araçları (örneğin; duygu düzenleme güçlüğü yerine duygu düzenleme becerileri ile veya karanlık üçlü kişilik özellikleri için MA-CH-IV vb. ayrık ölçeklerle) ile Narsistik Kişilik Bozukluğu ve Anti-sosyal Kişilik Bozukluğu tanısı alan kişilerde tekrarlanması önemlidir. Makyavelizm tanı sistemlerinde yer almadığından bu noktada anılmamıştır. Çalışmada nevrotik ve olgun savunma mekanizmalarının incelenmemiş olması, yapılar arasında yorum ve karşılaştırmayı imkânsız hale getirdiğinden bir kısıtlılık olarak kabul edilebilir. Benzer şekilde bir diğer kısıtlılık ise literatürde de ifade edildiği biçimde savunma mekanizmalarının ölçülmesinde öz-bildirim tipi bir ölçeğin kullanılması olabilir. Gelecekte yapılacak çalışmaların, nevrotik ve olgun savunmaları da kapsayacak biçimde, klinisyen tarafından puanlanan bir ölçme aracıyla gerçekleştirilmesi bu kısıtlılığın aşılmasında faydalı olacaktır.

56 Radosław Rogoza - Christopher Marcin Kowalski - Donald H. Saklofske - Julie Aitken Schermer, “Systematizing Dark Personality Traits Within Broader Models of Personality”, *Personality and Individual Differences*, vol. 186, February 2022, p. 111343.

Kaynakça

Abdi, Reza - Pak, Razieh , “The Mediating Role of Emotion Dysregulation as a Transdiagnostic Factor in the Relationship Between Pathological Personality Dimensions and Emotional Disorders Symptoms Severity”, *Personality and Individual Differences*, 142, May 2019, p. 282-287; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.09.026>

American Psychological Association, *Dictionary of Psychology*, 2nd ed. Washington, DC, 2015.

Amerikan Psikiyatri Birliği, *Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El-kitabı*, Tanı  l utleri Başvuru Kitabı (DSM-5), 5. bs.,  ev. yay. y n. Ertuğrul K roğlu, Ankara, Hekimler Yayın Birliği, 2014.

Andrews, G. - Singh, M. - Bond, M., “The Defense Style Questionnaire”, *J Nerv Ment Dis.*, 181 (4), April 1983; doi: 10.1097/00005053-199304000-00006.

Babl, Anna - Holtforth, Martin Br t - Perry, John Christopher - Schneider, Noemi - Dommann, Eliane - Heer, Sara - St hli, Annabarbara - Aeschbacher, Nadine - Eggel, Michaela - Eggenberg, Jelena - Sonntag, Meret - Berger, Thomas - Caspar, Franz, “Comparison and Change of Defense Mechanisms Over the Course of Psychotherapy in Patients with Depression and Anxiety Disorder: Evidence from a Randomized Control Trial”, *Journal of Affective Disorders*, 252 (1), June 2019; <https://doi.org/10.1016/j.jad.2019.04.021>

Baron, Reuben M. - Kenny, David A., “The Moderator–Mediator Variable Distinction in Social Psychological Research: Conceptual, Strategic, and Statistical Considerations”, *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1986; <https://doi.org/10.1037/0022-3514.51.6.1173>

Bekçi, Belma - Deniz, Derya - Yıldıırım, Derya G rcan - Karacan, Eda - Arı, Ela  ncel - Kutlu, Funda - Soysal, Gizem Cesur - Kaynak, Hande - Őendađ, Meltem Anafarta - Őahin, Nesrin Hisli - Kurtman, Pınar Kaya - Dural, Uzay, “Duygu Düzenleme”, *Psikopatolojilerde Duygu Düzenleme* (içinde), edit rler Gizem Cesur Soysal - Ela  ncel Arı, Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık, 2020.

Cheshure, Andrea - Zeigler-Hill, Virgil - Sauls, Destaney – Vrabel, Jennifer K. – Lehtman, Mark J., “Narcissism and Emotion Dysregulation: Narcissistic Admiration and Narcissistic Rivalry Have Divergent Associations with Emotion Regulation Difficulties”, *Personality and Individual Differences*, 154(1), February 2020; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109679>.

Fowler, J. Christopher - Madan, Alok - Allen, Jon G - Oldham, John M - Frueh, B Christopher, “Differentiating Bipolar Disorder from Borderline Personality

Disorder: Diagnostic Accuracy of the Difficulty in Emotion Regulation Scale and Personality Inventory for DSM-5”, *Journal of Affective Disorders*, 245, February 2019; <https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.11.079>.

Freud, Sigmund, “Die Abwehr-neuropsychosen”, *Neurologisches Centralblatt*, 13(11), 1894.

Garofalo, Carlo - Neumann, Craig S. - Kosson David S. - Velotti, Patrizia, “Psychopathy and Emotion Dysregulation: More Than Meets the Eye”, *Psychiatry Research*, 290, August 2020; <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113160>.

Garofalo, Carlo - Velotti, Patrizia - Callea, Antonino - Popolo, Raffaele - Salvatore, Giampaolo - Cavallo Francesca – Dimaggio, Giancarlo, “Emotion Dysregulation, Impulsivity and Personality Disorder Traits: A Community Sample Study”, *Psychiatry Research*, 266, August 2018; <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.05.067>.

Güriş, Selahattin - Astar, Melek, *Bilimsel Araştırmalarda SPSS ile İstatistik*, İstanbul, Der Yayınları, 2019.

Gratz, L. Kim - Roemer, Lizabeth, “Multidimensional Assessment of Emotion Regulation and Dysregulation: Development, Factor Structure, and Initial Validation of the Difficulties in Emotion Regulation Scale”, *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 24, March 2004; <https://doi.org/10.1023/B:JOBA.0000007455.08539.94>.

Grigoras, Mihaela - Wille, Bart, “Shedding Light on the Dark Side: Associations Between the Dark Triad and the DSM-5 Maladaptive Trait Model”, *Personality and Individual Differences*, 104, January 2017; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.09.016>.

Gross, J. James, *Handbook of Emotion Regulation*, 2nd ed., New York, The Guilford Press, 2014.

Hallam, S. Richard, *Individual Case Formulation: Evidence-Based Practice*, Australia, Academic Press, 2013.

Hayes, Andrew F., *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis Third Edition: A Regression-Based Approach (Methodology in the Social Sciences)*, 2nd ed., The Guilford Press, 2018.

Jones, N. Daniel - Paulhus, Delroy L., “Introducing the Short Dark Triad (SD3): A Brief Measure of Dark Personality Traits”, *Assessment* 21, December 2013; <https://doi.org/10.1177/1073191113514105>.

Kurtman, Pınar Kaya, “Duygu Düzenleme”, *Psikopatolojilerde Duygu Düzenleme* (içinde), edit rler Gizem Cesur Soysal - Ela  ncel Arı, Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık, 2020.

Lyons, Minna, *The Dark Triad of Personality: Narcissism, Machiavellianism, and Psychopathy in Everyday Life*, Academic Press, 2019.

MacKinnon, P. David - Lockwood, Chondra M. - Williams, Jason, “Confidence Limits for the Indirect Effect: Distribution of the Product and Resampling Methods”, *Multivariate Behavioral Research*, 39, June 2010; https://doi.org/10.1207/s15327906mbr3901_4.

McWilliams, N. *Psychoanalytic diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process*, 2nd ed., Guilford Press, 2011.

 zsoy, Emrah - Rauthmann, John F. - Jonason, Peter K. - Ardı, Kadir, “Reliability and validity of the Turkish versions of Dark Triad Dirty Dozen (DTDD-T), Short Dark Triad (SD3-T), and Single Item Narcissism Scale (SINS-T)”, *Personality and Individual Differences*, 117, October 2017; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.05.019>.

Panksepp, Jaak - Biven, Lucy, *Zihnin Arkeolojisi*, İstanbul, Alfa Bilim Yayıncılık, 2021.

Pollock, C. Noah - McCabe, Gillian A. - Southard, Ashton C. - Zeigler-Hill, Virgil, “Pathological Personality Traits and Emotion Regulation Difficulties”, *Personality and Individual Differences*, 95, June 2016; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.02.049>.

Richardson, N. Emma - Boag, Simon, “Offensive Defenses: The Mind Beneath the Mask of the Dark Triad Traits”, *Personality and Individual Differences*, 92, April 2016; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.12.039>

Rugancı, R. Neslihan - Gen z, T lin, “Psychometric properties of a Turkish version of the difficulties in emotion regulation scale”, *Journal of Clinical Psychology*, 66, April 2010; <https://doi.org/10.1002/jclp.20665>.

Rogoza, Radosław - Marcin Kowalski, Christopher - Saklofske, Donald H. - Aitken Schermer, Julie, “Systematizing dark personality traits within broader models of personality”, *Personality and Individual Differences*, 186, February 2022; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111343>.

Sala, Maria N. - Testa, Silvia - Pons, Francisco - Molina, Paola, “Emotion Regulation and Defense Mechanisms”, *Journal of Individual Differences*, February 2015; <https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000151>.

Sloan, Elise, Hall, Kate - Moulding, Richard - Bryce, Shayden - Mildred, Helen - Staiger, Petra K., “Emotion Regulation As a Transdiagnostic Treatment Construct Across Anxiety, Depression, Substance, Eating and Borderline Personality Disorders: A Systematic Review”, *Clinical Psychology Review*, 57, November 2017; <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2017.09.002>.

Thompson, Ross A. - Goodman, Miranda, “Development of emotion regulation: More than meets the eye”, *Emotion Regulation and Psychopathology: A Transdiagnostic Approach to Etiology and Treatment*, ed. Ann M. Kring - Denise M. Sloan, New York, The Guilford Press. 2010.

Yılmaz, Nilgün - Gençöz, Tülin - Ak, Mehmet, “Savunma Biçimleri Testi’nin psikometrik özellikleri: Güvenirlik ve geçerlik çalışması”, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18, Mart 2023.

Velotti, Patrizia - Garofalo, Carlo, “Personality Styles in a Non-clinical Sample: The Role of Emotion Dysregulation and Impulsivity”, *Personality and Individual Differences*, 79, June 2015; <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.01.046>.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmacıların her birisinin mevcut araştırmaya katkısı birinci yazar için %50, ikinci ve üçüncü yazarlar için ise %25 oranındadır.

Çatışma Beyanı

Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Teşekkür

Sevgili İneyet Dinçer’e editöryal katkıları için teşekkür ederiz.